

ממעיינות הי"ם

מאמרים ושיחות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש 'תורת חכם' ירושלים עיה"ק טובב"א

מעיינות החכמה | מעיינות הפרשה | מעיינות העבודה | מעיינות הפנימיות | מעיינות ההלכה | מעיינות האורה | מעיינות הצדיקים

מעיינות הפרשה

פנינים על פרשת השבוע

מעיינות החכמה

דברי אלקים חיים שנאמרו בעידן רעוא דרעיון

מדוע מתייחסת הקמת המשכן אל משרע"ה

ויקם משה את המשכן וגו' (מ, ח). במדרש תנחומא איתא על זה הפסוק בזה"ל: 'אמר משה רבש"ע איני יודע להעמידו, אמר ליה עסוק בידך ואתה מראה להעמידו והוא עומד מאלי ואתה כותב עליך שאתה הקימותו שנאמר 'זיהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הווקם המשכן', ומי העמידו משה, שנאמר 'ויקם משה את המשכן' וכו'. ע"כ.

ולכאורה צריך להבין מדוע באמת מתייחס מעשה הקמת המשכן אל משרע"ה, והלא לא הי' יכול להעמידו בעצמו עד שמאליו עמד. ונראה לבאר, דהנה כל דבר מורכב מחומר וצורה (ובקבלה נקרא אורות וכלים), ובהקמת המשכן אף שאת ה'חומר' של הקרשים לא היה יכול משרע"ה להרים לבדו, מ"מ הצורה של המשכן, שהיא בחי' השראת השכינה והקדושה שבמשכן, זה היה בכח משרע"ה להרים. דהיינו, שהשראת השכינה הי' בכח משה רבינו, בכוננות ובתפילות הקדושות שכייון והתפלל כשהניח ידו על הקרשים, וכמו שחזו"ן שהתפלל אח"כ 'זיהי נועם וגו', וזוהו המשיך השראת השכינה על המשכן. והצורה היא דבר אחד עם החומר, (וכידוע בקבלה דיש קשר גמור בין האורות להכלים, שהכלים נעשו מעיבוי וביטוש האורות כדא' בע"ח בתחי' עולם העקודים ואכמ"ל), שאי אפשר להיות חומר בלי צורה, והמשכן בלי השראת השכינה אינו כלום, ועל כן אפשר לייחס כל הקמת המשכן למשרע"ה.

העבודה של ביטול והשתוקקות הולכים ביחד

ולא יזח החושן מעל האפד (לט כא). הנה יש שני דרכים בעבודת השם; יש דרך של ביטול (והוא נגד שם ע"ב), ויש דרך של השתוקקות להשי"ת (והוא נגד שם מ"ב). והנה האפוד שהי' מאחורי הכהן גדול מרמז על השתוקקות להשי"ת, - בדשעת הסתר פנים שאין מאיר לו האור בגלוי בדרך פנים ורק בדרך אחוריים אז יש לו השתוקקות להשי"ת, משא"כ החושן הי' לפניו וזה מרמז על דרך הביטול שכשהקב"ה מאיר באופן של פנים - בגלוי, אז יש לו מעצמו ביטול אליו יתברך (שהוא שם ע"ב שהוא האור של רוח הקודש שהחושן הי' מאיר בה רוח הקודש על ידי האורים ותומים), ותמיד צריכים להיות ב' עבודת האלו צמודים (בחינת אבא ואמא תרי רעין ולא מתפרשין), והוא 'ולא יזח החושן מעל האפוד' שצריך לעבוד להשי"ת עם ב' העבודות הללו, עבודת החושן ועבודת האפוד.

שבת הפסקה - התקשרות למשה רבינו ולנקודה הפנימית שבתוה"ק

נשמת משה הוא שורש התורה שלמעלה מההתלבשות והלוחות שבארון הוא התגלות התורה בזה העולם - קליפת עמלק רוצה להעלים הנקודה הפנימי של התוה"ק - לזכות להנקודה הפנימי בתוה"ק צריך שיקבע עצמו בתוה"ק בקביעות יתירה כת"ח האמיתיים, ובשעת לימוד התוה"ק יחפש חיפוש אחר חיפוש לזכות לאור האלקי שבתוה"ק - ע"י שזוכה להאור הלזה רואה שכל העולמות וגם עולמות בי"ע הם אלקות - לכל זה זוכים ע"י הצדיק האמת שהוא נשמת מרע"ה שבכל דור - הארה זאת קיבלו בני' בזכות מרבי הצדיק וע"ז נאמר 'קיימו וקיבלו'

ליסוד דאבא, ע"י התלבשותו בז"א, והיינו בתורה שנתגלת אצלינו בכל מיני צירופים שיהיה לכולנו שייכות באור התורה, אור יסוד דאבא. וזה ירידה נוראה כלפי יסוד דאבא, שלכן נקרא נובלות חכמה.

כי אין לנו השגה בשורש התורה שהיא למעלה מכל השגה ומכל רעיון, 'תורת ה' תמימה' היינו שעוד לא נגענו בה, והיא שעשועי השי"ת קודם הבריאה, ורק הצדיקים השיגו בה, וברוב דביקותם באל חי זכו להשיג בשורש התורה, כמו שזכה משה רבינו לבחי' ותמונת ה' ביט (במדבר י"ב ח). כי התורה שיש לנו, היא תורה שבבחי' הגוף, בסוד התורה שיש בתוך הארון, בתוך ז"א, אבל משה רבינו זכה לתורה שבראש, שהוא למעלה מהגוף.

כללות נשמות ישראל מקבלים התורה מז"א ורק הצדיקים זוכים להשיג שורש התורה

והנה כלליות נשמות ישראל מקבלים רק התורה שמלוכש בז"א, ורק הצדיק שהוא בבחי' משה (בבחי' אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא - תקו"ז תס"ט), זוכה להשיג שורש התורה.

ומה שמקבלים כללות נשמות ישראל רק מז"א הוא מכח שפגמו בני' שעשו סדר של שרי אלפים ושרי מאות, ולא חיפשו את הנקודה האמיתית ללמוד מפי משה בשלימות, ואותו החטא היה גם במתן תורה שהסכמנו לשמוע מפי משה ויהושע ולא מפי קוב"ה. ואי' בזה"ק שהיו נשמות כשרות שלא הסכימו לכך, והם כן שמעו מפומא דקוב"ה ממש, והם אלו שזוכים לסודות התורה בכל דור ודור.

הארון הוא בבחי' מוחין דאבא ואמא הנמשכים בז"א ומלכות, ולמעלה מזה נמשך גם אור יסוד דאבא ע"י התורה המונחת בארון

הנה ידוע שדרגת הארון גבוהה מאד בבחי' חב"ד, כמו שגילה האריז"ל, שהארון עצמו הוא סוד מוחין דאבא ואמא (היינו חכמה ובינה העליונה) שנמשכים בז"א ובמלכות.

אבל יש גם מדרגה למעלה מזה, והיא שנמשך בתוך הארון גם אור יסוד דאבא, והוא ע"י התוה"ק המונחת בארון, כי התוה"ק נקראת נובלות חכמה דיסוד דאבא, וזהו אור יסוד דאבא המלוכש בז"א. ובחי' זו היא נשמת משה רבינו שהוא בחי' יסוד אבא שמלוכש בתוה"ק. ולהלן יתבאר כל ענין זה על מכונו (והנה לעצם ביאור העניינים הללו, הנה ז"א הוא בחי' התוה"ק, ומלכות הוא ענין קיום התורה, ויסוד דאבא היינו פנימיות החכמה).

גילוי התוה"ק אצלינו אינו בערך כלל להארת נשמת מרע"ה ושורש התורה

אמנם, אף שהתוה"ק מצד עצמה היא רק נובלות דיסוד דאבא (והיינו מדרגה נמוכה מאד יסוד דאבא) כמו שנתבאר, זהו רק מצד הגילוי שגילה משה, אבל נשמת משה רבינו בעצמו עומד גבוה למעלה למעלה, כי כל מה שגילה לנו משה רבינו בתוה"ק, אינו בערך לפי מה שמשך רבינו משיג אלקותו ית' בשורש התורה כמו שהיא למעלה למעלה, וכל מה שיש לנו הוא רק מה שגילה למטה.

בשורש התורה אין לנו השגה כלל, ורק בזכות משרע"ה ריחם השי"ת על נשמות ישראל שתתגלה הארת יסוד דאבא ע"י התלבשותו בז"א

ובזכות משה רבינו, ריחם השי"ת על נשמת ישראל והוריד לנו התורה באופן שכל בני ישראל יהיה להם שייכות

המשך בעמ' ב'

בודאי נזכה לשוב בתשובה כראוי, בדרך שגילה לנו הבעש"ט הק' שהוא נשמת משה בעצמו.

כדי לזכות לאורו של משה רבינו צריך דייקא לעסוק בתורה ולזה צריך קביעות בתורה בתכלית

ואי אפשר לזכות לאורו של משה רבינו בלי הארון ולוחות הברית, שהוא אור יסוד דאבא המלוכש ב"א, ולכן מוכרח דייקא לעסוק בתורה בכל עת, ולדעת איך ללמוד תורה, כמו שגילה לנו הבעש"ט להפסיק באמצע הלימוד ולחפש את השי"ת ע"י התורה, ולעלות בזה מדרגא לדרגא, ורק כך נזכה לשוב בתשובה כראוי.

ולזה צריך להתמיד בתורה כראוי, בבחי' קבעת עתים לתורה, בקביעות גמור ולא קרעים קרעים, וכמ"ש בתוס' שגדר תלמיד חכם הוא שאינו מסיח דעת מהתורה. וזהו רק כשעושה קביעות במסירות נפש שבאלו השעות הוא לומד תורה, כי אם אינו קובע בעצמו, הרי הוא רחוק מהתורה, ועי"ז יזכה להיות בחי' ת"ח, שיקבע עצמו בתכלית להיות קבוע בתורה ולא רק לעתים. וכשמקשר עצמו עם התורה באמת, הגם שקובע רק שעות מיוחדות ולימודים מיוחדים במסירות נפש, זה עיקר ההתחלה בעבודת ה', ועי"ז יזכה להמשיך להיות קבוע לגמרי בתורה"ק.

לימוד התורה צריך שיהיה באהבה יראה ודביקות, עד שיזכה לאור יסוד דאבא ואזי תבער נפשו להשי"ת באופן שכמעט תצא

ועי' שיוסיף בכל יום ויום לבקש אלקות באור התורה, יזכה לרחוץ עצמו לטהר נפשו באור התורה, וכן כל התפילות יזיו על התורה"ק, וכך ישוב בתשובה וירחיץ נפשו מן העוונות.

עד שיכנס לפנים למדרגות אהבה יראה ודביקות חדש בכל יום, ע"י שיתעורר בעת הלימוד לבא לאהבה יראה ודביקות, עד שע"י כל זה יזכה להכנס אל הארון אור יסוד דאבא, לראות אלקות ושמות הקודש, ויזכה להדבק ללוחות הברית לראות אור אלקי בכל עת, ויבער לבו להשי"ת באופן שכמעט תצא נפשו לבורא כל העולמים, עד שיצטרכו לקרר את אש שבלב ע"י הריאה.

אם אינו נזכה לזה צריך להוסיף עוד ועוד לימוד התורה"ק ובאופן של דביקות בבורא

ואם רואה אדם בעצמו שאינו מצליח בעבודת ה' בקדושה זאת ובעבודה זאת, הרי צריך ללכת לבית המקדש לתקן את נפשו. ואם אין היום ביהמ"ק צריך להוסיף עוד ועוד בלימוד התורה"ק, לא רק לימוד יבש, אלא לרחוץ את נפשו באור התורה"ק ולבא לאהבה ויראה, עד שישתוקק לה', ועד שיזכה לראות אור אלקי בחי' יסוד דאבא.

כי אחר חטא אדה"ר נתגשם האדם, ונשתלשל ונעשה עולם גשמי כזה, שמתסיר ומעלים על אור האלקי, וצריך להמתיק דיני לאה ע"י לימוד התורה עוד ועוד עד שיזכה לשורש התורה שהוא גבוה למעלה מבית המקדש.

בתורה"ק יש אש מצד א', ומצד שני שמירה שלא יבוא לידי ריבוי אור, וכן בעבודה"י לא יעזוב הרצון אלא יחכה עד שיזכה להגיע לכל המדרגות

אך באמת בתורה יש אש מצד אחד, ומצד שני היא שומרת על האדם שלא ישרף מרוב השתוקקות לא-ל חי. כי הגמרא היא לשון גומרי, גחלת, שזה מבעיר לבו להשי"ת, אבל יחד עם זאת שומר עליו שלא יפול לריבוי אור שצריך ביום אחד לדעת כל התורה, כי יש בתורה כנפי ריאה שמקרר את האדם, לדעת ללמוד בכל יום עוד קצת ועוד קצת. וכן בעבודת ה' כך ברא ה', שאי אפשר להשלים העבודה ביום אחד, רק לקדש עצמו בכל

ולכל המדרגות. וכל זה ע"י ההתקשרות לנקודה הפנימית, בסוד משה רבינו.

עמלק רוצה להעלים מאיתנו את אור התורה"ק, ואם יחפש בכל פעם את אור השי"ת שבתורה מחדש אז יזכה לשוב בתשובה כראוי

ואת זאת עמלק רוצה להעלים מאיתנו, הנקודה של הביטול לפנימיות אלקות, לחפש קרבת ה', עומק מני עומק בכל יום ויום ובכל רגע ורגע. כי התורה אינה יבשה ח"ו, ואינה סתם חכמה ח"ו, ואפי' שבעונותינו הרבים אנו מושמים את התורה"ק ע"י חטאים ועונות, ולומדים תורה ביבשות, מ"מ אם נשוב בתשובה ונחפש את השי"ת חיפוש מחיפוש ונר מנר, להתחיל בכל פעם התחלה חדשה לשוב בתשובה לאור הדביקות ביחוד עליון, עי"ז

על ידי לימוד התורה בדביקות ולא בחיצוניות וזכה לכל המדרגות שבעולם, כי מתקשר לנקודה הפנימית שבתורה"ק

כי באמת משה רבינו הוריד לנו התורה באופן כזה של ותמונת ה' יביט, כמו שאמר הבעש"ט שבכל יום ויום זוכים לקבל התורה. ואין הכונה לקבל התורה כדי ללמוד התורה בקרירות וחיצוניות, שיש שלומדים בין גולה ובין נסתר ביבשות וקרירות, אלא צריך להתעורר בעת הלימוד לחפש אלקות ודביקות הבורא בקדושה אמיתית ובתשובה שלימה, כי כשמחפש אלקות בעת לימוד התורה, איז המאור שבה יחזירנו למוטב, ויזכה לצאת מכל העוונות וההסתרות. כי כל הריחוק מהשי"ת הוא רק ע"י הריחוק מהתורה, ואין שום מדרגה בעולם שלא יזכה אליה ע"י אור התורה, כי המאור שבה בוודאי יביאנו לכל העולמות

ניצוצי חכמה

צריכים לילך מדרגא לדרגא בדבקות המגולה - אך בהתקשרות לדרגת דבקות עצם של משה רבינו

התורה שלא לשמה, ומה נמשך שהרשעים מושכים האורות ממעלה למטה.

כי הצדיקים הלומדים שלא לשמה הוא מחמת שאי אפשר להכנס מיד ללשמה הגמור, אך הדרך לזה הוא לקחת הדרך של משה רבינו ואף שאי אפשר ממש ללכת בדרך של משה רבינו מיד, ובתחילה מוכרחים ללכת עם אהבה יראה המגולים, ורק אחר כך להגיע לאהבה יראה דבקות העצמים, אך באמת הוא השורש לכל ההסתרה והמלחמות, ורק כאשר מעוררים האור של מבין שני הכרובים שהוא האור של מדרגה שביעית שהוא בומן היחוד חיק, וצריך לעורר אותו בהעלמה למעלה, ואי אפשר למטה לעורר מדרגה זו כי אין הכנה לזה עדיין, ולכן למטה צריך ללכת עם הדרך של בצלאל, אך למעלה בשורש צריך ללכת עם הדרך של משה רבינו, כי אף שכל המשך הבנין למטה שהוא בנין הפנים וכו' הוא רק בדרך של בצלאל, אך הכל בכח שבשורש למעלה בעת יחוד חיק מעוררים הדרך של משה שהוא המדרגה שביעית.

כי הנה כל התענוגים הם אפס ואין לגבי התענוג העצמי של תענוג את נפשותיכם שהוא האור של פורים, ורק משה רבינו יש לו השכל הכולל שהוא השכל של מדרגה זו, והוא המדרגה של מבין שני הכרובים שהוא המדרגה שביעית, אך צריך להזהר אז שלא ליפול ח"ו מהבחינה של ממעלה למטה, אלא מיד לעלות ליחוד חיק. ואז השכינה הק' מסכימה לזרוק את המן וכל הקל"י, ואסתר המלכה מסכמת ללכת מצד הפנים ואף שצריך בתחילה ללכת בפנים במדרגה שישית ורק אח"כ להגיע למדרגה שביעית, אך להיות שגילו את המדרגה השביעית בהעלמה, למעלה בתחילה ביחוד דחיק, לכן יכולה אח"כ להבנות בפנים בתחילה במדרגה שישית ואחר כך במדרגה שביעית.

כי צריך להתקשר עם מדרגת משה רבינו שמגלה האמת שהארון הוא העיקר והוא הדבקות עצם.

וה' יעזור שעתה צריך כל אחד להתפלל שנוכה למלך המשיח ברחמים גדולים אלקבץ בחסדים גלויים אך העיקר להתקשר למחצית השקל של משה רבינו שהוא הדבקות עצם דאני ואין וליחוד התורה והתפלה וליחוד הנגלה והנסתר, ואף שצריך ללכת מדרגא לדרגא כמו שבצלאל עשה אך הכל הוא בכח שמקושרים עם המדרגה של משה רבינו שהוא הדבקות עצם והתכלית של הדבקות של הארון מבין שני הכרובים.

(מתוך טיטושה של"ם ויקהל תשפ"ב)

כתב מוהר"ת על הפרשה בענין המחלוקת משה עם בצלאל האם להביא הארון תחילה ואח"כ לבנות המשכן או לבנות המשכן תחילה ואח"כ להכניס הארון, דהנה משה הוא הצדיק אמת, וכל הכח של הצדיק אמת הוא שיכול להמשיך המוחין הנוראים של אבן שתיה, והם המוחין של בחי' הדבקות דאני ואין, שנמשך מאבן שתיה, שהוא סוד השכינה הק' שבאצילות שיוורת לבריאה.

ושכל זה של משה רבינו ממתיק כל הדינים וכל הגבורות, והוא המשכת האור של משה רבינו הנמשך מהרדל"א והוא סוד שכל הכולל של משה רבינו ומשם נמשך לחכמה וגם לבונה, ושורף כל הקל"י הרוצים להמשיך האורות ממעלה למטה ולא ממטה למעלה, וכדאיתא בבעה"ס שכל התגברות הקל"י הוא מחמת שממשיכים האור של החכמה ממעלה למטה וכל התיקון הוא להמשיך האורות ממטה למעלה.

וענין זה מבין רק משה רבינו ומשפיע את זה לעולם מעט מעט, ובצלאל אומר שאי אפשר להשיג ענין זה רק מדרגא לדרגא, אך משה רבינו אומר שאין דרך אחרת ורק על ידי דבקות עצם להמשיך הדעת של הדבקות העצמי וזה עיקר התיקון של הכל, והוא הדעת של היכל קה"ק, אך בצלאל טוען שאי אפשר להשיג את זה רק על ידי כמה הקדמות ולכן צריך קודם לבנות המשכן וכו'.

והנה כתוב אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב וכו' ואיתא בוזה"ק בלק שבכל עת שמתעורר מלחמות בין הגויים הוא סימן שאוהזים במדרגה של למען שמו, שצריך להכנס לעבודה של למען שמו לבוון רק למען שמו שיהיה האש של אלקות ממוטה למעלה בדבקות הבורא והס"מ רוצה להמשיך ממעלה למטה שלא לשמה.

דהנה בומן הנסירה נעשה יחוד למעלה בחיק אור"א והענין הוא שכדי להמתיק הדינים, הרי יש הקטרוג של אי אפשר לשני מלכים לשמש בכתר אחד, והוא מחמת שממשיכים האורות ממעלה למטה שלא לשמה, ומשמתמים עם האורות לתענוגי עולם הזה, וצריך להמשיך האור עד המלכות דמלכות, וצריך לעשות יחוד חיק במדרגה שביעית שהוא עם המלכות דמלכות שוה בשוה.

והענין הוא שהמלכות יש לה האור של הג"ר דחכמה והוא השורש שלכן רודפים אחר כל התענוגים שזה נמשך ממה שהתלמידי חכמים לומדים התורה שלא לשמה ומושכים אור

יום עוד קצת ועוד קצת, ויש שנשרף ע"י התורה והעבודה, ואם רוצה לדלג ולקפוץ בדחיקת השעה לזכות לאיזה נקודה שאין השי"ת מכניס אותה בעת הזאת, אל ישבר מזה, אלא יקרר נפשו באור התורה"ק, כי מה שבכחו לקיים, זהו עבודתו לעת עתה, ובהו (שמכניס את עצמו) יזכה בסוף לכל המדרגות. ועם כל זאת בפנימיות לבו אל יעזוב את הרצון לזכות עד א"ס.

הסוד דרעיא מהימנא שאע"פ שיש לו כל העולמות וכל המדרגות מ"מ מוותר עליהם כדי לייחד קוב"ה ושכינתיה, ועי"ז מקרר הלב

ובאמת איך זוכים לקרר הלב, הרי לב איש הישראלי בוער עד אין סוף (לקו"ט). ומדוע אין הקב"ה מגלה את כל העולמות לכל יהודי בכל רגע ורגע, הרי לבו בוער עד א"ס. אלא שיש סוד רעיא מהימנא, שהוא סוד יסוד דאבא שמלובש בארון, וזהו דרכו של משה רבינו שהגם שהוא משתוקק לאלקות ורואה בכל עת אלקות, מ"מ יש בחינה עמוקה שמושה רבינו דבוק בה, והוא סוד רעיא מהימנא שדבוק ביחוד העליון. כי אין לנו שום השגה והבנה בדרגת משה רבינו, שהוא למעלה מכל השגה, ואעפ"כ הוא נותן ומוותר על כל העולמות ועל המדרגות, אפי' כשה' נותן לו כל העולמות תחת ידו, אעפ"כ הוא מוותר על כל העולמות כדי לייחד קוב"ה ושכינתיה, שבוה מקרר הצדיק את ההשתוקקות שלו. אפי' כשהוא בוער בכל עת לזכות לרביקות בכל העולמות, ודבוק בשורש התורה שבלוחות הברית, ובארון התורה, ובשכינה, מ"מ אעפ"כ יש את עצם היחוד שהוא למעלה מכל השגה, וזה מה שמקרר את דעת הצדיק.

המן מקטרג ישנו עם מפוור ומפודר, ובאמת כל הפיזור הוא רק בחיצוניות כי בפנימיות הכל אחד ומיוחד

והנה עיקר הקטרוגים שהמן מקטרג על בני ישראל הוא כאילו הם עם אחד מפוור ומפודר ואין שומרים על התורה, כי האדם מרוחק מקרבת ה' ע"י פיזור ופירוד הנפש. אבל באמת כל זה רק בחיצוניות, שבאמת נדמה שהאדם מפוור ומפודר, ובוה מקטרג המן. אבל באמת רק מצד השבירה והנפילה אפשר לדבר כך שבני ישראל הם מפוורים, אבל מי שדבוק ביסוד דאבא בסוד התגלות משה רבינו שמלובש בארון ובנשמות ישראל, רואה כי בפנימיות אין שום פירוד.

כי החכמה בשרשה היתה לפני השבירה למעלה למעלה במקום הראש, וזה מה שהצדיק דבוק בנקודת הרהמים פשוטים של השי"ת, והצדיק יודע שכל המציאות כולה מתחילה ועד סוף, הכל לכל רק אלקותו ית"ש, והצדיק מגלה שהכל אלקות והכל שוה.

הקב"ה הראה למרע"ה מטבע של אש, שכל הטבע כולו אלקות, ולא ח"ו בחיצוניות אלא בהעלמה ובפנימיות, ועי"ז מבטל כל החסרות

והצדיקים מלמדים שיש נקודה של 'הרא' לו מטבע של אש', כי 'מטבע' הוא סוד הטבע, והיינו עולמות בריאה יצירה עשיה של אש, הדיינו שהראה לו שאין להסתכל על עולמות הבי"ע בחיצוניות שישם נופלים לפירוד ועבודה זרה, אלא צריך להסתכל על ביע"ש שהכל אלקות, ולא ח"ו בחיצוניות, אלא בהעלמה ובפנימיות.

כי באמת בכל מציאות עוה"ז והחסרות וההעלמות, יש בכל דבר אש אלקי, ואין שום מציאות של תמונת עולם התחתון, רק הבורא עולם לבדו. והצדיק מבטל כל החסרה לדעת כי הכל באמת אלקות מצדו ית', בבחי' אש היחוד, אורו הפשוט. ולא ח"ו לומר שזה אלקות מצד חיצוניות הגשם, אלא מצד אחד יחוד ומיוחד הכל מאוחד באחדותו הפשוט. ובוה מבטל הצדיק כל החסרות שבעולם וממתיק כל הדינים ומבטל כל העוונות, כי רואה שהכל באמת כולו אלקות והכל לכל אלקותו

ואחדותו ית"ש בהעלמה, הויה פשוטה, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, אחד יחיד ומיוחד, ולא נותן לחיצוניות מציאות אלקות ח"ו שזה ממש עבודה זרה. וזהו מטבע של אש, שרואה שאין החיצוניות מציאות כלל רק התגלות השראת השכינה לבדה, כי העוה"ז אינו מציאות כלל, רק מציאות השכינה הק' לבדה.

זהו שנאמר במרע"ה 'כי מן המים משיתיהו', שאצלו התוה"ק אינה מלובשת בז"א וממשיך זאת עליו

וזהו הבחינה שנאמר על משה רבינו 'כי מן המים משיתיהו', כי רוב הנשמות נמשכים מצד הגבורה וההסתרה באופן שהתורה מלובשת בז"א, אבל נשמת משה רבינו נמשך ממדת החסד, מן המים משיתיהו, בסוד עולם התוהו שישם החכמה למעלה בראש ולא באופן של נובלות חכמה אחר השבירה. כי נשמת משה רבינו הוא באור החכמה שבראש, ולכן 'תמונת ה' ביש', שרואה שהכל אלקות וממשיך עליו התנוצצות אור תורתו. שאפי' שאנחנו למטה, ע"י שאנו מתקשרים לצדיק אמת יש לנו גם שייכות לתורת משה. וכל זה ע"י שנעסוק בתוה"ק יחד עם תשובה ואהבה יראה וראיית השמות הק', בוה נוכח לקבל אור היחוד האמיתי שהוא ענין הכרובים, הניצוצין שזוכים לקבל מהיחוד האמיתי שזה שומר עליו שלא נישרף מריבוי אור מרוב השתוקקות.

ענין שבת הפסקה לקשר ששת הקנים שהם בחי' בחי' הז"א ומלכות, אל משה רבינו שהוא הקנה האמצעי

וזהו ענין שבת הפסקה שבין שבת שקלים לשבת זכור, שהוא חיבור שני השבתות כאחד כדי להאיר את הז"א ומלכות ע"י משה רבינו. כי ידוע שענין שבת שקלים הוא תיקון הנפש ושבת זכור תיקון הרוח, בחי' מלכות וז"א, שזה עיקר עבודת משה רבינו, לקשר הז"א ומלכות.

כי נשמת משה רבינו הוא הקנה האמצעי שבמנורה, וצריך לקשר הכל לנקודה האמצעית שהוא סוד משה רבינו, וזה ענין שבת הפסקה שבין שקלים לזכור, כי כל ענין ז"א ומלכות הם בסוד הפסקה, שנפסק מהשורש הראשון, ועי"ז מתעוררים להתדבק בשורש הראשון שמקשר כל המדרגות התחתונים ובוה מתגלה שאין שום הפסק כלל, רק הכל מקושר כאחד, בסוד הקנה האמצעי של המנורה שמקשר שני הצדדים, שהם ז"א ומלכות.

הדעת הזאת צריך לקבל מהצדיק האמת, וזהו בחי' מגילת אסתר שמגלה האלקות בתוך ההסתרה בכח מרדכי הצדיק וזה הדעת צריך לקבל מהצדיק האמת, והוא ע"י שיתדבק בתוה"ק בשמות ובדיקות בהשתוקקות, וגם התורה תקרר אותו באור היחוד האמיתי בסוד שמא שלים, הויה אלקים. שיראה כל הבריאה הכל לכל אלקותו ית"ש שזה תכלית העבודות כולם.

זהו בחי' מגלת אסתר, לגלות גילוי אלקות בתוך ההסתרה. ולכן אמרה אסתר 'כתבוני לדורות', כי זאת המגילה בכחה לגלות ההסתרה, והוא ע"י ההתקשרות למרדכי הצדיק (בחי' משה רבינו, בחי' יסוד אבא, וכמו שכתב האריז"ל כוננת פורים). כי 'נתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים', שנוכה לעסוק בתוה"ק באופן שרואה בה את כל העולמות מתחילתן ועד סופן, עד שנוכה ע"י התורה לגלות הויה"ה הוא האלקים, שזהו ראייה בעולמות בפועל, לשוב בתשובה ולהיות איש חדש בכל רגע שהוא התיקון הכללי האמיתי כשמקבל על עצמו עול תורה באופן כזה.

קבלת התורה מאהבה בפורים הוא לימוד התורה עם אור נשמת משה שהוא אור התורה בפנימי פנימיות

וזהו עיקר אור הפורים, קיימו וקבלו, שקיבלו התורה ברצון, והיינו שיזכו ע"י התורה להתדבק בהארת הרצון, באופן של יומם ולילה לא ישבותו, שיתדבק בתוה"ק באהבה יראה ודיקות,

ויזכה לראות אלקות ושמות. ובעיקר שיוכה לבחי' 'בהאי רעוא אסתלק משה', בחי' יסוד שהוא אור נשמת משה שגנוז ברעוא דרעיון, שהוא הדעת הפנימי הויה"ה הוא האלקים, שאינו דעת פשוט כלל, ויש בוה הדעת סודות ומדרגות אין קץ ויחודים אין סופיים, סתרי נסתרות, כי זהו עיקר סתרי תורה שהשי"ת רוצה שנוכה לאור תורה בפנימי פנימיות.

כמה שחטא האדם כן צריך לגלות עומק יותר בתוה"ק ועי"ז יצא מכל הגלויות, וזהו ע"י שילמד תורה בקביעות יתירה כת"ח האמיתיים ובדיקות

כי רק אור התורה תוציא אותו מהגלות, וכמה שחטאו ועיונו צריך לגלות עומק יותר בתוה"ק, כמה שנתרחקו מהשי"ת צריך תורה יותר עמוקה לצאת מהגלות. כמו שאומר רביה"ק בלקו"מ [ס' ל'] שכשאדם רחוק ביותר צריך רבי יותר גדול, כמו שהחולה הגדול ביותר צריך הרופא הגדול ביותר, ואם נפלנו למדרגות התחתונות וכ"כ התרחקנו מהבורא כל עולמים, צריך לאור התורה פנימי מאד, בכל המדרגות והבחינות. ולא ללמוד תורה בקביעות קטן, אלא ללמוד בקביעות יתרה עד שיוכה לבחי' תלמידי חכמים האמיתיים שבכל דור ודור, שאין הולך ד"א בלי תורה, לא רק בקביעות חיצונית אלא בפנימיות. ובכל מדרגה צריך להתעלות בכל יום ובכל שעה וביתר שאת בקבלה מחדש, וכמה שרואה שנתרחק מהתורה צריך להוסיף קבלות נוספות.

זהו שאמר רביה"ק שכל ההתחלות מפורים, שע"י אור התוה"ק בהשתוקקות ורצון חזק מאוד יזכה לאור היחוד העליון

וזהו שאמר רבינו ז"ל שכל ההתחלות מפורים, והיינו ע"י אור התוה"ק שמקבלים ברצון בהתחלה חדשה, בוה נוכח לפסח אמיתי, לצאת מהגלות. כי התוה"ק של נשמת משה רבינו הוא סוד התורה של הרצון, בחי' רעוא דרעיון, רצון שברצונות, ולבא לזה צריך השתוקקות ורצון חזק מאד, וזאת ההשתוקקות תצטרף לאור יסוד דאבא שהם הלוהות בפנים, ועי"ז יזכה לקבל מהכרובים אור היחוד העליון, ובוה יזכה לבא לרעוא דרעיון.

ענין נתינת מחצית השקל לעילוי נשמת משה רבינו, שהוא ממשיך האור מרישא דכל רישין עד שנתגלה קדושת ישראל

וזהו אורו של מרדכי הצדיק שהיה דבוק במדרגה זאת, ולכן צריך לתת מחצית השקל לעילוי נשמת משה רבינו, כמ"ש באלשי"ך הקדוש, כי זהו כל התיקון של מחצית השקל שנותנים לעילוי נשמת משה, כי רק בזכות נשמתו נמשך האור מרישא דכל רישין, עד שנתגלה המדרגות ועד שנתגלה לעיני כל ישראל ולעיני כל העמים קדושת התורה ונשמות ישראל, שהוא האור של אורייתא וקוב"ה וישראל חד, יחוד פנימי. כי השי"ת בחר בנשמות ישראל שיהיו פנימיות העולמות, למעלה מכל האומות שהם נשאר בחיצוניות. ולכן נתייעץ הקב"ה עם הצדיקים בבריאת העולם, הצדיקים היינו נשמות ישראל, כי כל יהודי הוא צדיק, כדכתיב ועמך כולם צדיקים, והשי"ת נתן תורה רק לקדושת ישראל, לבטל ביע"ש החיצון, ורק לגלות היחוד הפנימי בסוד מטבע של אש.

יורחם ה' שנוכה לראות איך באמת זה האש אינו נכבה לעולם, בסוד אש תמיד תוקד על המוכח לא תכבה, ובאש אתה עתיד לבנותה, וכל הבריאה תאיר באור כסא הכבוד, ויתגלה אלקותו ית"ש בכל מקום ממש, וכמו שהארון היה לו ד' בדים מימיני מיכאל, משמאל גבריאל, מלפני אוריאל, ומאחורי רפאל, ועל ראשי שכינת אל, כך נוכח לראות בכל מקום את כסא כבודו ית'. קדושת המלאכים והשראת השכינה בביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

(מתוך מאמר דעה חכמה לנפשך שבת הפסקה תש"ע)

תכלית לימוד התורה לבוא לדביקות לא רק בדרך שלילה

כמשל האדם שרואה דבר ופרצוף ברור ו'אספקלריא שאינה מאירה' דהיינו שכשסתכל שם אינו רואה פרצוף ברור; שזה החילוק בין נבואת משה רבינו ע"ה שהתנבא באספקלריא המאירה, לנבואות של שאר כל הנביאים שהתנבאו באספקלריא שאינה מאירה; כמו"כ יש חילוק כללי בין התורות שאומרים הצדיקים לתורות שאומרים שאר בני אדם.

סתם בני"א מעיינים בשכלם בתוה"ק ומתחדש להם ווארט יפה ואומרים אותו. אך הצדיקים לא אומרים תורה כזאת, **שחידושי הצדיקים המה ע"י שבשעת לימודם מדבקים עצמם בהש"ת ומשיגים השגת אלקות בלימודם ועי"ז מתגלה להם חידושים**, ולא ע"י מחשבות בעלמא; שאדם פשוט לומד תוס' וקשה לו איזה קושיא בתוס' ומתאמץ ומתייגע בשכלו וחושב כמה פעמים על דברי התוס', עד שזוכה ביגיעתו לשבור ולהסיר הקליפה והלבוש שהפריעה לו מהבנת התוס' ומתגלה לו פשט יפה בתוס', וזה אמנם גם מדרגה גדולה, אך דרך הצדיקים גבוהה הרבה מדרך זו, שכשהם לא מבינים דברי התוס' יודעים שיש מחיצה בינם להש"ת, וע"כ מדבקים עצמם יותר ויותר בהש"ת עד שמאיר להם אור אלקי שע"י"ז מתגלה להם גם הפשט בתוס', וא"כ **החידושים שלהם לא באים ע"י עיון חיצוני [הנקרא עיון במח הבינה] אלא ע"י אור אלקי שבא מדבקות בהש"ת [שבבחי הארת מח החכמה].**

הבהירות והברירות בתורה תלויה בדרגתם של צדיקים עד כמה הם דבוקים בשורש

ואף בצדיקים שהחידושי תורה שלהם באים ע"י התגלות אלקות, עכ"ז כמו שבנבואה יש חילוק בין נבואת משרע"ה לשאר כל הנביאים, ה"נ בחידושי הצדיקים, **שיש צדיקים שהדבקות שלהם בהש"ת היא בבחי' אספקלריא שאינה מאירה, שאינם דבוקים עד הסוף** וכיון שאורייתא וקוב"ה חד, הרי גם התורה שלהם ברורה באותה מידה. אך הצדיקים הנוראים שבבחי' משה **שמתגלה החידושי' שלהם ע"י דבקות אמיתית שבבחי' אספקלריא המאירה, הרי החידושי' שלהם ברורים וזכים כשמש וכו'** (ובזה מובן מה שמונא בשיחה הקודמת (ראו) שאמר רבי"ל שכל תורה ומאמר שאומר יכולים לילך ולעבור בו כל תנ"ך ותושב"ע"פ, וזהו משום שהחידושי' של רבי"ל שיהיה בבחי' משה שהתנבא באספקלריא המאירה, הרי חידושי' כאלו באים מבחי' דבקות בעצמות אלקות, וקוב"ה ותורה חד, וכל התורה אחת כמו שהקב"ה אחד, וע"כ בחידושי' כאלו יכולים ללכת ולעבור בכל התורה).

יש צדיקים ששומעים תורה מפי הקב"ה בעצמו והדגל מחנה אפרים זי"ע מביא בספרו (ליקוטים ד"ה אלה הדברים) שזקינו מרן רבינו הבעש"ט הק' זי"ע נשבע לו פעם אחת שפה יושב אדם ששומע תורה לא מפי מלאך ולא מפי שרף אלא מפי הקב"ה בעצמו, ואעפ"כ מיוחד על עצמו כל רגע שלא יפול לנוקבא דתהומא רבא וכו', ואעפ"י שיש בזה סודי סודות רזי דרזין, בכ"ז מה שיכולים ללמוד מזה, מה שהכניס הבעש"ט בכלל ישראל, וכל תלמידי בעש"ט דברו מזה, ונשכח היום מהרבה אנשים, **שהכניס הבעש"ט בכלל ישראל אמונה ודבקות בהש"ת**, והביא זה בהרבה בחינות והרבה מדרגות, ונתן עצות ודרכים איך לדבק עצמו בהש"ת אף כשעוסק בגשמיות וכו'.

ישעיה' משה אמר כי לא ראיתם כל תמונה ואתה אומר ואראה את ה' (יבמות מט ע"ב). מבארים רבותינו המקובלים (רמח"ל זי"ע ועוד), שאמנם עיקר עבודת הש"ת היא **לידבק בו בדרך השלילה**, ולדעת שהקב"ה הוא 'אין סוף' ולית שום מחשבה תפיסא ביה', ואין שום דרך ע"י מחשבה או דמיון לתפוס ממהות ועצמות הבורא ית'.

ואעפ"כ, יש בחינה של ההתגלות שמראה ומדמה **הש"ת את עצמו לנביאים במראות ודמיונות**, כדכתיב (הושע יב, יא) "וביד הנביאים אדמה", שזאת ההתגלות של השכינה הק' – עטרת היסוד – המלכות, שאעפ"י שלמעלה אין הדמיון כפשוטו, בכ"ז ע"י דמיון זה שמתגלה לנביא הרי הוא נדבק בהש"ת עצמו, אף שידוע הנביא בעצמו בשעת ההתגלות שהמראה והדמיון שרואה הוא רק משל ודמיון; היינו שאעפ"פ שאין לו שום דמיון כלל והוא מופשט מכל הגדרה וציור, **אעפ"כ מלביש את עצמו בציורים ודמיונות ועי"ז נדבק הנביא בו בעצמו**, וזה מ"ש ישעיה' "ואראה את ה'", והם הם כל המשלים שבכתבי רבינו האר"י.

ע"י השכינה הק' אפשר להידבק בקב"ה לא רק בדרך השלילה אלא אף בדרך החיוב

וכמשל שהמשילו ע"כ בספה"ק, שאחד שרואה את פני חברו מתקשר עי"ז עם נשמת החבר, אף שאין לנשמה שום דמיון לצורת פנים הגשמית של האדם, בכ"ז הנשמה שורה על צורת פני האדם, ומספיק לראות צורת פני האדם לקבל עי"ז קשר ודבקות עם נשמתו. וה"נ אף שהקב"ה הוא א"ס, בכ"ז ע"י **שהקב"ה מגלה עצמו ע"י שכינתו הק'**, ואנו יש לנו קשר עם השכינה הק', עי"ז אנו נדבקים ונקשרים בוית', וזה הברית אהבה שיש להש"ת עם בני ישראל, "אני הויה שוכן בתוך בני ישראל" (במדבר לה, יד), שגילה לנו הש"ת את השם שלו, ועי"כ אפשר להידבק בו לא רק בדרך השלילה, אף שהיא העיקר מצד אחד ואת זה צריך לדעת כל הזמן שלית מחשבה תפיסא ביה וכו', בכ"ז מצד שני עיקר הקדושה של בני"א הוא שיכולים לדבק בהש"ת גם בדרך חיובית, ע"י הדבקות בשמותיו ית' (שכל התומ"צ הם שמותיו ית'), שאף שכל האור האלקי שאנו משיגים ע"י הדבקות בשמותיו ית' אינה מדרגת העצמות, אלא זה רק גילוי מהש"ת, בכ"ז ה' מתאחד עם כל גילוייו, ועי"י שאנו נדבקים בגילוי של הש"ת אנו נדבקים בו ית'. היינו אף שמצד עצמותו ית' לא שייך לידבק בדרך חיובית אלא בדרך שלילה דאין לו שום הגדרה וציור, עכ"ז **הקב"ה גילה את עצמו בלבושים דרך התוה"ק ושמותיו ית' לכלל ישראל שיכלו לידבק בו יתברך גם בדרך חיובית.**

החילוק בין תורת הצדיקים לתורת שאר בני אדם

והנה אף שכל הנביאים ובעלי רוח"ק זכו להשיג גילויים של הש"ת, בודאי שיש רבבות מדרגות אין קץ בהשגת גילויי הש"ת, אך כמו שחז"ל מחלקים בכללות את עניני הנבואה לב' מדרגות, של 'אספקלריא המאירה' שהוא

שיחת הר"ן סימן ר"ב: **שמעתי בשמו זכרונו לברכה, שאמר שיש חלוק בין החדושי תורה שמגלין הצדיקים. כעין שאמרו רבותינו זכרונו לברכה (יבמות מט): שיש חלוק בין נביא באספקלריא שאינה מאירה לנבואת משה רבינו עליי השלום, שהיה באספקלריא המאירה, ועל כן שאר הנביאים התנבאו ב"כה אמר ה'" שהוא בחינת אספקלריא שאינה מאירה אבל משה אמר "זה הדבר" שהוא דבר ברור בחינת אספקלריא המאירה כמובא בפרוש רש"י פירשת משות (במדבר ל-ב). ואמר הוא זכרונו לברכה, שכמו כן יש בחינת חלוק הזה בין החדושי תורה של הצדיקים.**

כי יש צדיקים שאומרים חדושי תורה אמתיים ומכניסים אותם באיזה פסוק או מאמר רבותינו זכרונו לברכה, אבל אין מכונים ונכנסים היטב בתוך דברי המקרא וכו' רק באיזה רמז וסמיכות בעלמא, וזה בחינת נביא באספקלריא שאינה מאירה שאינו מתנבא רק בבחינת "כה אמר ה'" וכו'. אבל יש צדיקים נוראים שהם בבחינת משה שחדושי תורתם הם ברורים וזכים כשמש ומבוארים ומפורשים היטב בהפסוק או מאמר רבותינו זכרונו לברכה, שהם מכניסים אותם בהם, וזה בחינת אספקלריא המאירה בחינת "זה הדבר" כי דבריהם מבוארים ומפורשים היטב בהמקרא וכו' שהם מפרשים כפי דרכם שזהו בחינת "זה הדבר":

אע"פ שלית מחשבה תפיסא ביה בכ"ז ביד הנביאים אדמה'

הנה משרשי האמונה מבואר ברמב"ם (פיהמ"ש לרמב"ם סנהדרין פרק י') שצריך לדעת ולהאמין שלמעלה אין גוף ואין לו דמות הגוף ולא שום דמיון כלל, ומה שאעפ"כ כתוב בפסוק **שישעיה הנביא ע"ה אמר "ואראה את ה'" (ישעיהו א, א), ומנשה המלך נכדו הרגו משום כך, שטען כלפי**

ניצוצי עבודה

עבודת שבת הפסקה

הנה עתה שמגיעים ימי הפורים צריך להתקדש ולהטהר ולמסור הנפש להכנס לעבודות אלו של מרדכי ואסתר, ולכן אחר מחצית השקל יש שבת הפסקה, שניתן להתבונן מאד בעבודת היחוד, כי אין זה בא בקל להתאחד עם נפשות ישראל, שהוא ענין האדנים שנעשו מתרומת הלשכה כנ"ל, וצריך לזה התבוננות גדולה, והוא סוד 'אל אדון על כל המעשים' דשם אדני' הוא השכינה הק' אשר שרשה במלכות דא"ס למעלה למעלה, והאדם צריך להתבונן ש'אל אדון על כל המעשים', דהיינו שהקב"ה מנהיג הכל, וצריך הרבה חכמה והתבוננות לזה כמ"ש 'וה' נתן חכמה לשלמה, שהוא להגיע למדרגה של מלך שהשלום שלו.

(מתוך של"ם תרומה תשע"ג)

קריאת המגילה בכל חודש אדר - ובדין אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חברו

כלל קושית הש"ס כנ"ל בדברי הג"ר אלחנן זצ"ל, אבל עכשיו שהבבלי סובר כהירושלמי דבדיעבד יוצאין כל החודש ממילא הוי ליה עקירה בקום ועשה על התקנה לכתחילה לקרות ב"ד וט"ו, (והעיקר נחשבת גם על תקנה של לכתחלה דלא כסברת העמק ברכה דעל תקנה לכתחלה אין דין של עקירה), ועל כרחך דהבבלי סובר כהירושלמי, ולפיכך נקטו הפוסקים כהירושלמי.

ד ועי"ל על פי דברי הט"ז (או"ח סימן תקפ"ח ס"ה, וי"ד סי' קי"ז ס"ק א) הידועים, דאין כח ביד ב"ד לבטל דבר המפורש בתורה להיתר כגון דאם היה כתוב מפורש בתורה לתקוע בר"ה שחל בשבת לא היה כח ביד חכמים לבטל תק"ש בר"ה שחל בשבת, ורק כיון שבתורה כתיב סתם דצריך לתקוע בר"ה, יכולים חכמים לתקן דיתקעו רק כשחל בחול ולא בשבת. ומטעם זה מבאר הט"ז הא דלא גזרו חכמים על המילה בשבת, מגזירת שמא יעבירונו, כמו שגזרו בתקיעת שופר, ונטילת לולב דכיון דמפורש בתורה דביום השמיני אפילו בשבת, (שבת קל"ב ע"א), ואפשר לומר דהכי נמי הוא לגבי ואם כן בנידון דידן לגבי תקנות חז"ל של קריאת המגילה ב"ד וט"ו ואפשר לומר כיון דמפורש במגילה לקרות ב"ד וט"ו, הוי תקנה מפורשת דלא שייך לבטלה אף בשוא"ת, כפי שבתורה לא שייך לבטל דבר מפורש, וממילא לק"מ קושית הגאון ר' אלחנן זצ"ל.

(ואגב יש להקשות על מה דכתב הב"י בסי' תרפח דהרמב"ם השמיט את הירושלמי הנ"ל ולפיכך פסק הב"י דאין לברך על קריאת המגילה בכל החודש, וצ"ב דהא ידוע דדרכו של הרמב"ם בכ"מ לפסוק כהירושלמי (כמבואר בהגר"א או"ח סי' רל"ה ובמהרי"ק שורש ק).)

ולענ"ד י"ל בדרך הסוד, ידידוע מש"כ הרמ"ז (באותו ב בהגהותיו לע"פ, מבוא שערים הנדפס בס"ס אצורת חיים) דתלמוד ירושלמי היא בסוד לאה (כי הוא סוד ירושלם), ותלמוד בבלי הוא בסוד רחל (בסוד שם בוכי"ו שהוא גי' בב"ל), עכ"ו. וממילא י"ל דהרמב"ם בשרוש נשמתו היה בסוד משה כידוע מה שאמרו ממש עד משה לא קם כמשה, ובעצמו כתב בהקדמת ספרו היד החזקה דבספרו נכלל כל התורה כולה והיה בבחי' משה בדורו, ועי' בכתבי האר"י דכלת משה היא בבחי' לאה, ולפיכך מצד שורש נשמתו של הרמב"ם נהוג לפסוק תמיד כהירושלמי, דהוא בחי' לאה, אבל כאן בדיני קריאת המגילה, דהמגילה היא גילוי אור יסוד אבא בתוך נוק' בחי' רחל, פוסק כהבבלי דהוא בחי' רחל).

לפי תקנת ב"ד דמרדכי ואסתר מעיקר הדין אפשר לצאת יד"ח בכל החודש, אלא שתיקנו **שלתחילה צריכין לקרות דוקא ב"ד וט"ו**. וא"כ נמצא שכשקורין ב"א וי"ב הרי מבטלים בקום ועשה התקנה לקרות לכתחילה דוקא ב"ד וט"ו.

והביאור הוא, דבשלמא אם היו מתקנים מרדכי ואסתר לקרות **לעניכובא** ב"ד וט"ו ובשאר הימים לא יוצאים ידי חובה, ואז היו חז"ל מתקנים לקרות ב"א ובי"ב, לא היה זה נחשב לביטול תקנת מרדכי, דזה רק שב ואל תעשה לגבי תקנתן של ב"ד דמרדכי, שמרדכי ואסתר תיקנו לקרות ב"ד וט"ו והם לא קוראים, וקריאה די"א וי"ב לדידהו לא כלום היא דאינו יוצא בזה.

אבל לפי הירושלמי דבדיעבד יוצאין כל החודש, א"כ כשקורין ב"א וי"ב הרי יצאו בזה המצוה של קריאת המגילה, ואם כן לא שייך עוד לקיים את הלכתחילה לקרות ב"ד וט"ו, נמצא דבקום ועשה - במה שקראו ביום הכניסה - ביטלו את התקנה שיקראו לכתחילה ב"ד וט"ו, דבקריאת המגילה ביום הכניסה פטרו עצמן מהקריאה של י"ד וט"ו, ולכן אין כח לתקן תקנה כזאת אלא אם כן גדולים בחכמה ובמנין מבי"ד דמרדכי ואסתר.

למה כתבו הפוסקים שיטת הירושלמי נגד משמעות הבבלי

ג ובזה מתורץ מה דהקשה בס' עמק ברכה (להג"ד אריה פאמערמאנטשיק זצ"ל) היאך אנו פוסקים (בס' תרפ"ח ס"ז) כהירושלמי דבמקום שאי אפשר יש לקרוא המגילה בכל החודש, הא לכאורה מוכח דהבבלי חולק על הירושלמי, ממה שמקשה הגמ' היאך בטלו חכמים תקנת אנשי כה"ג, ואי נימא דכל החודש כשר לקריאת המגילה לכא' מה הקושיא, הא אפשר לומר דאנשי כנה"ג תקנו דלכתחלה יקראו ב"ד וט"ו ואתו רבנן והוסיפו ותקנו גם י"א וי"ג ככפרים, ואין זה עוקר תקנת אנשי כנה"ג, כיון דמעיקר הדין כל החודש כשר לקריאה והזמן די"ד וט"ו הוא רק לכתחלה, ונשאר בצ"ע.

ולפי דברינו אדרבה, מסוגיין מוכח דגם הבבלי סובר כהירושלמי, דאי ס"ל דמעכב י"ד וט"ו לא היה קשה

א איתא במשנה בריש מגילה (ב), כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בט"ו כפרים ועיירות גדולות קורין ב"ד, אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה. והטעם דהקילו חכמים בהם לקרות ביום הכניסה הוא מפני שמספקים מים ומזון לאחיהם כדאיתא בגמרא (שם ד). והקשתה הגמרא ע"ז (ב). **הא אין בית דין יכול לבטל ב"ד חברו אלא אם כן גדול הימנו בחכמה ובמנין**, ואיך ביטלו חז"ל את תקנת מרדכי ובית דינו לעשות הפורים ב"ד.

האם ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חברו בשב ואל תעשה

והנה הגאון ר' אלחנן וואסערמאן זצ"ל (בקובץ הערות סי' טט אות לו) מחדש, דלפי מה דאיתא ברמב"ם (פי"ב מהלכות ממרים ה"ד) דאף שאין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד של חברו אלא אם כן גדול הימנו בחכמה ובמנין זהו בקביעות, אבל לפי שעה יכולין לבטל, דכל שכן הוא מדברי תורה שיש כח ביד ב"ד לבטל בהוראת שעה. **ומחדש ר"א דהוא הדין דב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חברו אפי' בקביעות בשב ואל תעשה**, כמו בדברי תורה שאפשר לחכמים לבטל מצוה מדברי תורה בשב ואל תעשה אפילו בקביעות.

[ובאמת עיקר הדבר הוא מחלוקת האחרונים (עיין שדי חמד כללים א קפ"ד), והחת"ס (בחידושי סוף מגילה) מסתפק בזה אם הוא ק"ו מדין תורה שמבטלין בשב ואל תעשה, כש"כ תקנת חכמים, או שהחמירו מדברי סופרים יותר, כמו שמצאנו בכמה מקומות, שהחמירו בדברי סופרין יותר מדברי תורה, ומביא ראיה מדברי הגמ' זו, שאף בשב ואל תעשה אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חברו, עיי"ש]

ואם כן הקשה מאי מקשה הגמרא בסוגיין היאך יכלו חכמים לתקן מקרא מגילה ב"א ובי"ב ובי"ג דמבטלה תקנה לקרות ב"ד וט"ו, הרי מה שאין קורין ב"ד וט"ו הוי ביטול בשב ואל תעשה, וזה אף אם קטן הימנו בחכמה ובמנין יכולין לבטל.

לפי הירושלמי שאפשר לקרוא את המגילה כל החודש אדר נחשב לעקירה בקום ועשה

ב ולענ"ד י"ל בב' אופנים (ונביא בזה האופן הראשון), הא' על פי מה דאיתא בירושלמי (כאן בה"א), שבאמת גם

הוא בחי' ספי' המלכות שכנגד אותיות התוה"ק, ויוסף הוא בחי' האור האלקי שבתוה"ק, והחיבור ד'תקרובתא מלכא במלכא' הוא לקשר את הריבוי של האותיות דהתוה"ק (שמפריע להתקשר להשי"ת) להאור האלקי הפשוט שמתלבש בהם, ולשבור את כל המוחיצות שמפריעים להדבקות בהשי"ת בשעת לימוד התוה"ק.

ועי' החיבור של תרי מלכותא נזכה לבחי' 'וה' עמו' שנאמר אצל דוד, שהלכה כמותו בכל מקום, ולהשראת השכינה ולביאת גואל צדק ברחמים, במהרה בימינו ממש, אמן.

מחשבות של דבקות בהשי"ת בשעת הלימוד, ושכל לימוד התורה יהי' בדבקות וקשר עם האור אלוקי - השורש הפשוט של התורה, ובפרט במקומות שאדם לומד ואינו מבין, ששם הקל' רוצה להרחיק אותו מהשי"ת, אז באותו מקום צריך להתעצם בדבקות באלקי ישראל, ולחשוב על ההבנה ביחד עם מחשבות של דבקות בהשי"ת ובשמותיו הק' ובאורו הגדול המתלבש בהתורה, ואז יתגלה ויצא לאדם חידושים אמיתיים, חידושים אלקיים, דכשדובק בשורש הדבר מתבארים ממילא אמיתיות הפרטים.

וזה סוד 'ויגש אליו יהודה' (בראשית מד, יח), וכמו שאומדן הזה"ק (ח"א דף ק"ע"א) 'תקרובתא מלכא במלכא', שיהודה

גילוי הבעש"ט ללמוד תורה מתוך דבקות באור האלוקי שמלושב בתורה

ואחד מהדברים שעסק בהם הבעש"ט הרבה ללמוד את בני ישראל הוא ללמוד תורה לשמה, והוא, שעד הבעש"ט עיקר בחינת תורה לשמה היה קודם בבחי' שליחה, שלא ע"מ לקנטר (ברכות ז' ע"א ברש"י ובתוס' ד"ה העושה), ושלא ע"מ לקבל פרס (סוטה כב, ב בתוס' שם) וכדו', ובבחי' חיובית היה שיהא הלימוד לשם מצוה, או בדרגה יותר גבוהה כדברי הרמב"ם מתוך אהבת השי"ת (הלכות תשובה י, ה).

אך הבעש"ט לימד נקודה בתורה לשמה שמצד א' יותר נקל לכל אחד (אף שבבחינה אחרת יותר קשה ואכמ"ל), והוא להכניס

ע"י התקשרות לצדיקים זוכים לדביקות ביחודא עילאה

ההבדל העיקרי בין מי שקיבל את הבעש"ט למי שלא קיבלה

הנה עיקר החילוק בין מי שקיבל את דרך הבעש"ט לבין מי שלא קיבל את דרך הבעש"ט הוא הענין של יחודא עילאה, שאלו שלא מקושרים לבעש"ט סברו שענין של התבוננות ולחיות היחודא עילאה שייך רק לעתים ולפרקים, כגון בעת רצון גדול או בעת סכנה גדולה (כמשי"כ בנפח"ח שער ג בארוכה), אך דרך הבעש"ט היא שאנו בעוה"ז נמצאים בכל רגע בסכנה גדולה ואין לנו דרך להציל עצמנו אלא ע"י הדבקות והאמונה באור של יחודא עילאה.

משביעין כל אחד להיות צדיק – בכח השבע מקיפים
וע"ז נאמר בחז"ל (מדה דף ל"ב) שמשביעין נשמת כל יהודי טרם בואו לעולם 'תהא צדיק', ומפרש הצ"צ ע"ע שמשביעין הוא מלשון השבע מקיפים, והיינו שהכח להיות צדיק הוא ע"י הדבקות באורות המקיפים שהם האורות דחיה ויחידה, שהם האורות דייחודא עילאה. והביאור בזה הוא שהדבוק באור דייחוד"ל לבד, הרי הוא בבחי' הבינוני דעדיין יש מקום לרע, ורק הדבוק באור דייחוד"ע יש בכוחו להיות צדיק דאין מקום לרע שם כלל דהכל אלוקות גמורה.

יש לקבל מהצדיק את האור של שם ע"ב – אור היחודא עילאה

ומשרע"ה שהוא הצדיק האמת, וכל מי שמקושר אליו, מקבל האור של יחוד"ע, ויכול ליכנס בתוך הסודות של יחוד"ע, דרך מי שמקושר ובטל אל צדיק האמת יש לו חשק ליכנס בתוך הסודות של היחוד"ע, ומי שאינו מקושר לצדיק האמת, סובר שיחודא עילאה הוא לא בשבילנו, אך האמת היא שמשביעים כל יהודי 'תהא צדיק', שכל אחד חייב ליכנס בתוך הדרך של יחוד"ע, וכל יהודי צריך לקבל את אור החכמה ואת האור דייחוד"ע, והיינו שיש לקבל מהצדיק את האור של שם ע"ב, (שהוא האור דחכמה עילאה), שהוא אור הביטול ואור היחוד. וע"ז נאמר 'כולם בחכמה עשית', שיש לקשר את אור החכמה אל המלכות (שנקראת עשית), היינו דגם בתוך עולם העשיה לחיות ולהאיר האור דייחודא עילאה.

גם בדור האחרון יכולים אנו להגיע לסוד היחוד"ע
וכל אחד צריך להשתוקק (שההשתוקקות בסוד שם מ"ב) איך אפשר להמשיך בעולם את דרך הביטול – יחודא עילאה (דשם ע"ב), שזה דבר שאינו פשוט כלל, וע"ז אמר רביז"ל 'נצחתי ואנצח', שגם אנחנו שנמצאים בדור האחרון יכולים בזכות ובכח

ההתקשרות להצדיק להגיע לסודות התורה ולסוד הביטול דייחוד"ע, וזוכה עי"ז להיות עובדה"י וצדיקים גדולים באמת.

יש עוד דבקות למעלה מזה וזוכים לכל זה בכח ההתקשרות לצדיקים

ויש דבקות למעלה מדבקות, שיש דבקות גבוהה יותר מזה, להיות מרכבה לספי' הגנוזות (שבבחי' מציאות שאינה במציאות), ויש דבקות להיות מרכבה להאור העליון של 'מציאות בלתי מציאות נמצא', שהוא האור של משיח צדקנו שאנו צריכים להגיע אליו, וע"ז אמר רביז"ל 'נצחתי ואנצח', שאם נתקשר לצדיקים הרי בודאי נגיע לזה ונזכה לקבל את המוחין העליונים האלו של הצדיק האמת, ונקבל את המוחין של יחוד"ע ויחוד"ת (שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו וגו'), ונדע ונשיג את ההתקשרות של יחוד"ע ויחוד"ת כאחד (בשכמל"ו המתקשר ומתחבר בשמע ישראל), עד שיתגלה עי"ז שלימות היחוד למטה בתחתונים ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים ואור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו במהרה לאורו והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד תיכף ומיד לאלתר ברחמים בב"א.

(מתוך שיעור ליל שישי תצוה תשפ"ב)

אף שאסור לבזות המדריגות הקטנות צריך לדעת שעדיין אינו בשלימות ויכול לעלות עוד

שהוא יכול לתרצו בפשוטות, ואביו הכה אותו ע"ז, שהוא מדבר בזלזול על דברי הכוס ישועות, ורבו הרה"ק ר' נתן אדלר זי"ע אמר לו שמהיום והלאה הוא אינו יכול להיות עם אביו, שהוא יכול לפגוע בתורתו. וכן כל מג"ש שלומד עם בחורים צריך

סבלנות לשמוע החידושים מהבחורים, וליתן להם חיזוק יותר ויותר, אף שבאמת אינו חידושים של ממש, וע"ז כך הבחור יגיע לחדש חידושים אמיתיים. שכך הוא בנפש האדם, שבהתחלה אינו חידושים של ממש, והדביקות אינו דביקות אמיתית, אבל לבסוף הוא מחדש חידושים אמיתיים, והדביקות יהיה דביקות אמיתית.

עכ"ז צריך לדעת את ערכו כלפי תורת הדורות שלפניו

אבל עכ"ז אסור להטעות את עצמו, ואסור לחשוב שהוא בדרגת השלימות, וצריכים לדעת שעדיין הוא בהתחלה, ואפ"ל שהקב"ה רוצה גם החידושים שאנו מחדשים, אבל אסור לחשוב שאנו שווים כמו הקדמונים, ואפ"ל גדולים מדור א' קודם צריך יראה מהם.

וכן הוא גם בעבודת השי"ת, שאף שאסור לבזות המדריגות הקטנות, עכ"ז צריך לדעת שבערך המדרגה האמיתי ובערך צדיקים הקודמים אינו כלום, ואפילו מהרה"ו זי"ע כתב שאפ"ל שיש לו רוה"ק, עכ"ז צריך לדעת שאינו בשלימות, שאם חושב שהגיע כבר לשלימות הוא שקר, שבעבודת השי"ת הוא כמו סולם שצריך לעלות בכל זמן. ואם יודע היכן הוא עומד ויודע לעלות כל הזמן הרי הוא בקדושה, אבל אם נופל בישות, וחושב שהוא כבר בשלימות המדריגה אז אינו בקדושה, ונופל בקליפות.

(מתוך שיעור יום ב' פקודי תשפ"ב)

למדרגת לשמה. וכן הוא גם בחידושי תורה, שאסור לבזות כשרואים בחור שמחדש חידושים, ואף שבערך חידושים אמיתיים אינו כלום. ומעשה היה בהחז"ס שביום הבר מצוה שלו שמע אותו אביו שאומר על איזה קושיא של הכוס ישועות,

דרך סולם העליה בעבודת השי"ת ובלמוד התורה"ק כתב הפרי הארץ שהגם שדביקות המורגש אינו הדביקות האמיתית, עכ"ז הרי הוא סולם להגיע לדביקות האמיתית, ומתוך שלא לשמה בא לשמה, ודייקא ע"י שלא לשמה, אפשר להגיע

פניני אורה

זמן מלחמות הוא זמן להתפלל על הגאולה מתוך חסדים מגולים

שהרי אי' בגמ' (סנהדרין צ"ז ע"א) **"בשביעית מלחמות ובמוצאי שביעית בן דוד בא"** ועיקר התפילה אנו צריכים להתפלל שיהיה חסדים ליהודים בכל מקומות מושבותיהם, ויהיה הגאולה מתוך חסדים מגולים, והקב"ה כבר יודע מה שטוב ליהודים. ע"כ אין להתפלל עכשיו על הפסקת המלחמות, אלא עלינו לבקש ולפרש בתפילתנו שהש"י יביא את הגאולה באופן של חסדים מגולים לכל יהודי בכל מקום שהוא, וישמור ויציל את אחב"י בכל מקום שהם בשמירה עלינו, וכבר אמר החידושי הרי"מ זי"ע שיש הרבה דרכים לפניו יתברך האץ לצאת ידי ענין מלחמות גוג ומגוג, ושתבוא הגאולה ע"י משיח צדקנו מתוך רחמים וחסדים גדולים ומגולים דייקא בב"א.

(מתוך שיעור ליל שישי ויקהל תשפ"ב)

יסורים יכולים לצאת ע"י גיעת התורה - התקשרות לצדיקים

להגיע לאר"י יהיה כבר בניקל להגיע לארה"ק, ואחרי שהצדיקים כבר קבלו עליהם היסורים אנו יכולים לצאת כל היסורים בעיון התורה. ובאמת ע"י שמתקשרים עם צדיקים שכבר עמדו בזה וקיבלו עליהם היסורין יוצאין הכל, כמו שאמר רשב"י שנו מידותי שהם תרומות מידותיו של רבי עקיבא, שר' עקיבא היה לו יסורין בפועל, ורשב"י אמר למעלה מזה, שעי"י שמתקשרים לצדיקים שעמדו ביסורין, הוא למעלה מזה וא"צ היסורין בפועל.

(מתוך שיעור ליל שישי ויקהל תשפ"ב)

הרה"ק מלובלין זי"ע אמר, ומובא בספר תלמידו האור לשמים (תחילת פר ויקהל), ער"פ **"ובהקלה את העם תתקע ולא תריעו"**, שאנו מתפללין שבהקלה את העם – היינו כשהקב"ה מביא את הגאולה, תתקע – שיהיה רק בחסדים מגולים, ולא תריעו – אפילו לא מתוך רחמים, שיש בהם תערובת של דינים. וכתב בספר התמונה, ומביאו הרה"ק ממונקאטש בחמשה מאמרות (החדשות), **שכשיש זמן מלחמה בעולם הוא זמן מסוגל יותר לביאת משיח צדקנו**, ואז הוא הזמן שיש להתחזק בו ביותר בתפילות ותחנונים על ביאת משיח צדקנו. **ועכשיו שיש מלחמות בעולם, הוא זמן להתחזק ביותר להתפלל על הגאולה.**

וכתב בספר הזכרון להחז"ס ומביאו הרה"ק ממונקאטש בחמשה מאמרות (החדשות), שאין להתפלל בזמן הזה שלא יהיו כלל מלחמות,

כתב הרמ"ע מפאנו שמי שזוכה לעמוד ביסורים ולקבלם באהבה, מקיים בה מצות עשה בכל רגע, וכמו שאמר הגר"א שאשה שהייתה אלמנה כ' שנים אינה רואה פני איהנים.

והרה"ק מסאטמאר זי"ע היה רגיל לומר בשם הרה"ק מבעלזא זי"ע על הפסוק **"אשרי הגבר אשר תיסורנו - יה ומתורתך תלמדנו"** שאפשר לצאת כל היסורין ע"י עיון התורה. ובפרט אחרי שהצדיקים כבר קיבלו עליהם היסורין באהבה, וכמו שאמר רבינו ז"ל שאחרי שהוא מסר נפשו

מעיינות הפנימיות

יסודות וענינים בקבלה וחסידות עפ"י ספה"ק אוצרות חיים

אוצרות חיים שער עיגולים ויושר

ט. צמצום

עצמו מידה של השי"ת כמו מדת האור הרמוז בשם הוי"ה, וכל ההסתר וההעלמות שבעולמות כולם, וגילוי כל מציאות הנפרדים שבכל העולמות עד הנפרדים שבעוה"ז התחנות, הכל ממדתו של השי"ת - מידת ההסתר והצמצום בחי' שם אלוקים, וככל שההסתר גדול יותר כן מציאות הפרט והתפשטות מיני הנבראים יותר.

העולם נקרא יש מאין לגודל ריחוקו מהמקור שלו עוד יש להבין מה דאיתא ברמב"ם ושאר ראשונים וקדמונים כי השי"ת **ברא הכל יש מאין**, הלא לפי מה שהסברנו שכל הבריאה הוא רק מדרגות בהסתרת הבורא.

א"כ כל הנבראים משתלשלים מאוא"ס וא"כ הרי הם יש מיש לכאורה, ויתירה מזו כתב הרש"ש (רה"י א') 'כי בכל יום עולים העולמות מדרגה לדרגה עד שעולים ונכללים באלוקות' ומשמע שכל הבריאה היא אור אלוקי ממש.

וביארנו בזה **בעל התניא והרמח"ל** דהיינו יש מאין **אלוקי**, אלא **נקרא שנברא מאין לגודל ריחוק מהות הנבראים ממהות המקור שלהם** עד שכמעט ולא נחשב הוא מקור לנבראים, כי **אין ערך בין נבראים שהם בגבול לבורא שהוא בלי גבול**.

אבל באמת הכל נשתלשל מאוא"ס וכמו שנתבאר בשבועות הקדומים שכח הגבול היה גנוז באוא"ס שכשם שכחו בבלי גבול כך כחו בגבול, אלא שהוא נעלם שם לגמרי ונחשב לאין אבל אחר הצמצום והבריאה נעשה הגבול בבחי' יש.

שלכל ספירה יש בחי' וגילוי אחרת, וכמו למושל כמה אנשים שכל אחד יודע בעיקר חלק אחר בהתורה הק', שהחילוק ביניהם אינו רק מצד הגוף, **וא"כ איך יתכן שמאור הפשוט יצא ריבוי**.

ויתירה מזו באמת צריך להבין איך נשתלשלו כל העולמות התחתונים עד עולם הפירוד בהשתלשלות מאור אין סוף הפשוט בלי שום התחלקות.

הצמצום הוא כח מכחו יתברך להעלים אורו הפשוט וכפי ההסתר נמצאו החילוקי מדרגות

ולזה מגלה האריז"ל **את ענין הצמצום, והוא ענין יכלתו יתב' להסתיר האור העליון הפשוט**, ועי"ז נמצאו דרגות נפרדות וחלוקות לפי ערך הצמצום וההסתרה. [הנה המקובלים הראשונים כמו הרמב"ן והרמ"ק כבר נדרשו לקושיות אלו אבל לא כתבו במפורש ענין הצמצום אבל אחר דברי האריז"ל מובן שלזה היתה כוונתם]. והנה אין שאלה איך יכול לעשות כן להעלים אורו הפשוט, **דודאי שהשי"ת הוא כל יכול ובכחו לעשות הכל**.

נמצא כי אמנם **מצד האור עצמו אין שום שינוי והגבלה**, ולא שייך שיתגלה שום מציאות מוגדר, דהוא פשוט בתכלית הפשיטות, אמנם **מצד הסתר האור מכח הצמצום נמצאו חילוקי מדרגות כפי הסתר האור** אם רב אם מעט.

מדת הסתר - אלוקים הוא מידה של הקב"ה כמו מדת האור - הוי"ה

וכבר הובא לעיל הפסוק "הוי"ה הוא אלוקים" היינו כי **מדת ההסתר והצמצום שמקורו בשם אלוקים, הוא**

ז"ל האוצרות חיים (א ע"א): דע כי תחלת הכל היה כל המציאות אור פשוט ונקרא אין סוף ולא היה שם שום חלל ושום אור פנוי, אלא הכל היה אור הא"ס. וכשעלה ברצונו הפשוט האציל הנאצלים לסיבה נודעת והיא להקרא רחום וחנן ארך אפים וכיוצא, כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו אין יקרא רחום, וכן עד"ז בכל הכנויים. ואז צמצם עצמו באמצע האור שלו בנקודת המרכז אמצעית שבו ושם צמצם עצמו אל הצדדין והסביבות ונשאר חלל בנתיים, וזה היה צמצום הראשון של המאציל העליון וזה מקום החלל הוא עגול בהשוואה אחת מכל צדדין, עד שנמצא עולם האצילות וכל העולמות נתונים תוך החלל הזה ואור הא"ס מקיפו בשוה מכל צדדין.

איך יתכן השתלשלות י' ספירות ועלמא דפרודא מאורו הפשוט בלי שום התחלקות

ענין הצמצום מיישב הקושיא איך יתכן כדבר הזה שתהיה השתלשלות י' ספירות מאוא"ס שהוא אור פשוט ואינו נחלק לחלקים, שהרי האור כעין המאור - דהיינו מקור האור, וכשם שהוא (עצמותו) פשוט בתכלית הפשיטות ואין לו דמות הגוף ח"ו כן אורו יתברך (אוא"ס) בוודאי פשוט בתכלית הפשיטות ואין לו דמות הגוף כלל. ואלו העשר הספירות י' בחינות נפרדות הן, שכל ספירה וספירה היא בחינה אחרת וגילוי שונה מחבירו, שהרי ברוחניות א"א לחלק ולומר ריבוי על דברים השווים במדתם כמו שאפשר לומר בגשמיות, כי בגשמיות שיש גוף יתכן שני דברים שווים לגמרי וכל החילוק הוא הגוף הפרטי שיש לכל אחד, אבל ברוחניות שאין שם גוף במה יהי' שונים ובמה נחלק לעשר, ומכיוון שישנם עשר ספירות בהכרח

אי אפשר לעורר היחודים למעלה, אם אינו פועל היחודים למטה בגופו ובנשמתו

התוס' והערוך והוספו עליו דזו העליה למעלה זה **אי אפשר לה שתיעשה זולת על ידי שהקדימו תחילה לעורר היחוד למטה בחדרי לבם על ידי שעשו עצמן מרכבה ונראה להם כמי שעלו**, שדייקא על ידי כך יכלו לעלות לרקיע לייחד בעליונים.

ולפי דברינו יובן מה שכתב **מהר"ז** בריש דרוש הדעת כי "זולת זה הדרוש אין שום ידיעה שורשית בעניני העשר ספירות", והרש"ש בהקדמת רחובות הנהר דף ח' ע"א בהיותו מביא וקורא דברי מהר"ז הנזכרים הוסיף עליהם כי זו ההקדמה דדרוש הדעת צריכה היא מאד "כי עליה מיוסדים הכוונות". לפי שזה הדרוש הוא המלמד לאנוש בינה כיצד יעשה עצמו מרכבה לכל העשר ספירות באופן שיהיו כולם נכללים בגופו ובנשמתו אחת מהנה לא נעדרה, והלכך זולתו אין שום ידיעה שורשית, דבאם לא ישים עצמו מרכבה לספירות העליונות, מה בצע בידיעת הספירות לבד. והיינו נמי דאמר מר שעל זה הדרוש מיוסדים הכוונות, כי אכן **שורש כל ענין הכוונות הוא להיות האדם מרכבה לעליונים, שולואן לא יוכל לפעול בעליונים ומאומה לא ישיג בעמלו, ודו"ק**.

(מתוך שיעור ליל שישי ויקהל תשפ"ב)

ואיזו וחקיר ותיקן משלים הרבה מבחינת התקשרות הנפש עם הגוף, כמו שכתוב "ומבשרי אחזה אלוה" והוא זכרונו לברכה החל להושיע את ישראל, ועשה אזנים לקופה וכו', ולהיות נתפס יחודו יתברך בלב כל אחד ואחד, כל חד וחד לפום שיעורא דליה, ולקשר נפשו ביחודו יתברך להיות מטפס ועולה ויורד התקשרות העולמות אליו יתברך" וכו', ועייין שם.

ומה שאמר **"להיות מטפס ועולה מטפס ויורד"** היינו דתרוייהו צריכי, הן מטפס ועולה והן מטפס ויורד, דלא יתכן להיות 'מטפס ועולה' לעורר היחודים למעלה, בלתי היותו 'מטפס ויורד' לפעול כל אלו היחודים למטה בגופו ובנשמתו, שזהו אמיתות סוד הכתוב ומבשרי אחזה אלוה, **דייקא על ידי שיעשה האדם עצמו - גופו ונשמתו מרכבה בסוד 'מטפס ויורד'**, יוכל לפעול בשמים ממעל בסוד 'מטפס ועולה', ולעכבא איתמר לה.

והנה הארבעה שנכנסו לפרדס ודאי ין עשו, שעשו עצמם מרכבה ועל ידי כך עלו למרום לייחד בעליונים, דדא בלא דא לא סגי, והיינו דפירש"י דהארבעה שנכנסו לפרדס "עלו לרקיע", דהיינו שעלו למעלה לפעול ולעורר היחוד בעליונים, ובאו

בגמ' בחגיגה (יד ע"ב) **"ארבעה נכנסו לפרדס"**, ונחלקו רש"י ותוס' בפירושו דרש"י הק' פירש שם **"עלו לרקיע על ידי שם"**. ותוס' שם (ד"ה נכנסו) פירשו **"ולא עלו למעלה ממש אלא היה נראה להם כמו שעלו"**, וכן פירש בערוך. ובערוך שם (עך אבני שיש) כתב **"ולא שהן עולין למרום, אלא בחדרי ליבם רואין וצופין"**, כאדם הרואה וצופה בעיניו דבר ברור, ושומעין ואומרין ומדברין כעין הסוכה ברוח הקודש, זה פירוש רב האי גאון ז"ל".

ויבואר דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, שהרי ידוע דלא יתכן לעורר היחוד בשמים ממעל מבילתי שיעורר היחוד בארץ מתחת - בגופו ובנשמתו, והוא עפ"מ שביאר הרח"ו בדרוש הדעת דלמד יצא איך **כל העשר ספירות הכלולים נכללים כולם בקומת האדם**, והוא היסוד היותר גדול ונכבד בזאת החכמה, **והוא שורש החכמה העליונה**, וכמבואר יפה בדברי הרה"ק מהר"א מסטראשעלע בהקדמת ספרו כי "עיר וקדיש מן שמאי נחית הקדוש האלקי מורינו הרב רבי ישראל בעל שם טוב ז"ל, התחיל לבאר דבריו הקדושים [דברינו האריז"ל] ברוח קדשו אשר הופיע עליו מן השמים, אשר נגלה אליו אליהו זכור לטוב, וגילה תעלומות החכמה הזאת,

הרה"ק כ"ק אדמו"ר ר' יצחק מאיר ב"ר ישראל מגור זי"ע - בעהמ"ח ספה"ק חידושי הרי"ם

כ"ג אדר תרכ"ו

האבנ"ז ולא הקאצקער רבי

בס' מאיר עיני הגולה (אות תקכה) מובא מעשה כדלהלן: סיפר הרה"ח ר' אלי' יוסף ז"ל מביאלא (נכד רבינו - החי הרי"ם זצ"ל) אשר סיפר לו הרה"ג הר' זאב נחום זצ"ל אבד"ק ביאלא (אביו של הרה"ק האבני נזר זצ"ל) שרוב ימיו ה' מצב פרנסתו בדחוקות גדול רח"ל, וכמה פעמים עלה בדעתו להתנצל בענין זה לפני רבו האדמו"ר מקאצק זצ"ל בקאצק, אבל בכל פעם נפל עליו פחד ויראה מאימת רבו הגדול, ולא ה' יכול לפתוח פיו ולדבר מענין גודל הלחץ והדחק שלו. והוא ה' עמיתו ואוהבו של הרה"צ ר' אברהם מרדכי זצ"ל בן רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל, וסיפר לו כי אין לו עצה איך להודיע לאדמו"ר מקאצק זי"ע מצב פרנסתו הדחוקה, והוחלט ביניהם שייבקש את רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל שידבר אודותיו להזכירו לפני אדמו"ר מקאצק זצ"ל. וכן עשו שהלכו שניהם לרבינו החידושי הרי"ם זצ"ל (שהי' ג"כ אז בקאצק) והרא"מ זצ"ל המליץ בעדו אצל אביו רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל שיעשה כן, ואחר איזה ימים שלח רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל לקרוא את אביו של האבני נזר אליו, וסיפר לו כי דיבר אודותיו לפני אדמו"ר מקאצק זצ"ל ושיבח אותו שהנהו מופלג גדול בתורה ואוהב לייגע את עצמו בתורה בהתמדה גדולה, אבל יש לו אבן נגף על דרכו לאשר פרנסתו דחוקה מאוד, ודבר זה מבבל אותו מעט מלימודו בתורה, והשיב לו אדמו"ר בזה"ל דאס קעהר זיך אהן ציא א עהרליכער יוד, וא"ל רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל להרה"ג הנ"ל כי גם בעיניו נפלאות תשובת אדמו"ר בשגם מי לנו עהרליכער יוד יותר ממנו, ושאלו הרה"ג הנ"ל ומה לעשות עתה, כי הלחץ מתגבר יום יום, והשיב לו רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל כנראה הנך מוכרח להמתין עוד, ובוודאי ירחיב לך השי"ת קצת, וסיפר הרה"ג הנ"ל כי בימי הנהגת רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל פ"א כשבא לפניו שאל אותו איך מצב פרנסתו כעת והשיב כי קצת הוטב לעומת המצב מקודם, אבל עוד פרנסתו מצומצמת, וא"ל רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל האם הנך זוכר מה שהשיב לי הרבי מקאצק אודותיך, כי זהו שייך ציא א עהרליכער יוד, ואולי וועל איך דאס זיין דער עהרליכער יוד, והשי" ירחיב לך, וסיים

הרה"ג הנ"ל כי כן ה' ומאז והלאה לא ידע מן מחסור ודוחק כי הרחיב לו ה'.

הקאצקער רבי לפני פטירתו הגיע לדרגת הרדל"א עד שלא יכל להיות מקושר לאנשי העולם

ויש לבאר עפמ"ש ביד בנימין (תלמיד בעל הסולם) שמפרש הא דאצל רשב"י מצינו שהיה מכין את הבעל תפילה ל' יום מקודם, אך רשב"י בעצמו לא היה מתפלל לפני העמוד, ומבאר בזה ע"פ הידוע מספרי חסידות (תפארת שלמה פר' שמיני ד"ה ויאמר משה אל אהרן), שכל מי שאינו מחוייב בדבר אינו יכול להוציא את הרבים ידי חובתן, שכדי לתקן דבר צריך שיהא למתקן איזו שייכות בדקות עם הפגם, וה"נ הבעל תפילה צריך להשפיע על הציבור ולהוציאם מצרותיהם, צריך שתהא לו שייכות עמהם בדרגתם ובצרתם, משא"כ רשב"י שהיו דבוקים בג"ר העליון, ולא היו כלל במצב והדרגה וחסרון של הציבור, לא היו יכולים ליגש לפני העמוד (אלא יתיקנו הפגמים בשורש ובג"ר העליון ולא במקומם התחתון למטה), וכע"ז ג"כ לגבי הקאצקער רבי לפני פטירתו הגיע לדרגת הרדל"א, ולא היה יכול כבר להשפיע השפע למטה, עד שהגיע החידושי הרי"ם שידוע שהנהיג את חסידיו במשך שבע שנים, שבהם השפיע שפע גדול לחסידיו, ואמרו ע"ז החסידים שהיו שבע שנותיו בבחי' 'שבע שני השבע', כנאמר אצל יוסה"צ ע"ה, מחמת שידוע שעמל הרבה שנים על מדת עין טובה, והלא טוב עין הוא יבורך, שמדת טוב עין (שהיא ג"כ ממדותיו של יוסה"צ) משפיעה השפעות טובות ממקור הברכות.

ביאור קריאת שמו 'יצחק מאיר' דייקא

עוד מסופר בס' מאיר עיני הגולה (א"י ג' ט"ו) שהבטיח הרה"ק המגיד מקאז'ניץ זי"ע לאמו של החידושי הרי"ם שיוולד לה בן שהוא יהיה 'אור גדול', וכששמע ע"כ אביו החליט בנפשו לקרוא לו בשם 'מאיר', ואח"כ בליל המילה כשעסק בתורה נרדם אביו, וראה בחלום את רבו הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע שביקשו לקרוא הילד בשמו, וכשהקיץ לא ידע לשית עצה בנפשו, מאחר שכבר החליט לקרוא לו בשם 'מאיר' ע"פ דברי המגיד הק', ולכן קרא לו בשני שמות 'יצחק מאיר'. ויש לבאר למה נקרא

דווקא יצחק ולא לוי ע"פ הידוע מספרי קבלה (עי' קהלת יעקב ערך יצ) שיצחק מרמז על אותיות ק"ץ ח'יה י'חידה (המרמז שיש ליצחק אע"ה קשר עם הקץ האחרון כדאי בגמ' שבת דף פט ע"ב), וה"נ ידוע מה שהבטיח הקאצקער רבי להחידושי הרי"ם זי"ע שבזכות מסירות נפשו על החסידות (שנפטרו לו עבור מסי"נ זו כל ריבוי ילדיו, ואכמ"ל בפרטי המעשה), הרי ישאר החסידות שלו אצלו לעולם, ויסתופפו אלפי בחורים להתחמם בעבודה"י אצל זרעו אחריו עד ביאת גוא"צ, (ונתקימה ברכה והבטחה זו אחרי המלחמה הנוראה, שאף שנהרגו עקד"ה רוב מנין ובנין של חסידות גור, נבנתה מחדש באופן פלא מכח הבטחה זו), וזה מרומז במה שנקרא דוקא בשם 'יצחק' של הקדו"ל, לרמז על האור המאיר שבשמו שיאיר עד הקיץ ח'יה י'חידה - עד ביאת גוא"צ בב"א.

החידושי הרי"ם לא נתערב במח' בין קאצק ואיז'ביצא מחמת מדת עין טובה שבו

השם משמואל בפר' מצורע (תר"ע) מביא בשם אביו האבנ"ז, שהחידושי הרי"ם לא התערב בחזקה במח' שהיתה בין רבו הרה"ק מקאצק זי"ע ובין הרה"ק מאז'ביצא זי"ע ועיי"ש שכותב הטעם בזה מחמת שירא לנפשו שלא יתערב בו בהתערבותו במח' זו איזה עירוב רע ח"ו, ויש לפרש בעומק יותר שכיון שזכה החידושי הרי"ם לדרגה גבוהה של עין טובה (כידוע שעמל על זה הרבה שנים), זכה להשיג ברוח קדשו שורש העליון של מח' זו, וכמש"כ במקו"א שמח' זו היתה בסוד דפלוגתא הנדמית כאילו בין תרין המשיחין, הרה"ק מקאצק שבבחי' מב"ד (ששמו 'נחם') למב"י ששמו יוסף (כשם הרה"ק מאז'ביצא וגם מרדכי שייך ליסוד אבא ששייך לבחי' יוסה"צ), והלא מב"ד ומב"י כשנחלקים זע"ז, א"ז אלא בחי' זיווג ויחוד דהכאה, ונעשה מזה יחודים קדושים נעלמים, (וכמו שאח"כ ראינו אצל הרה"ק האמרי אמת מגור זי"ע שהיה לומד בתורת הרה"ק מאז'ביצא ואמר מרדכי מרדכי לגו"ש), והיינו שתורת הרה"ק מאז'ביצא הוא בבחי' הביאור על תורה נעלמת של הרה"ק מקאצק, וכמו שאור החוזה דיוסף הצדיק הוא ב"אור על התורה הנעלמת של בחי' הכתר של דהע"ה. זי"ע ועכ"י' הוושע במהרה בתשועת עולמים ברחמים אמן.

חלק מהוצאות הגליון
נתרמו ע"י
הגה"ח ר' אהרן הרשלר שליט"א
לרגל שמחת נישואי נכדו למז"ט
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
ויזכה לרוות רב נחת דקדושה אמן

ברכת מזל טוב
לכבוד הגאון החסיד
מוה"ר רבי משה קרויס שליט"א
רב דקהילתנו במאנסי
לרגל שמחת הבר מצוה של בנו הבה"ח נחמן חיים נ"ו
יה"ר שיזכה לרוות ממנו רב נחת דקדושה ויזכה להמשיך בהרצת התורה
בישראל מתוך סיעתא דשמיא מרובה אמן
המברכים, מתפללי בית המדרש תורת חכם - מאנסי

יצא לאור ע"י בית המדרש 'תורת חכם' רח' אהלי יוסף 18 ירושלים. להשגת הגליון להפצה ולתרומות טל: 052-713-9863 מייל: a0527139863@gmail.com

גליון זה הינו ליקוט מתוך כתיבי ים החכמה ולא עבר הגה"ה מדוקדת ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ועל כן אין לסמוך עליו הלכה למעשה.